

AVELSKONFERENS

TEXT: Åsa Lindholm FOTO: Åsa Lindholm m.fl

Norrbottenspets. Foto Susanna Bäckström.

HUNDAVEL PÅ 2020-TALET

– årets avelskonferens

I fjol fick den ställas in med kort varsel på grund av coronapandemins utbrott. I år var det äntligen dags igen för Svenska Kennelklubbens Avelskommittés centrala avelskonferens för avelsfunktionärer i special- och rasklubbar. Årets tema är högaktuellt och konferenshelgen gav både bakgrund till vårt nuläge och visioner för framtiden.

Som alla andra sammankomster under det senaste året arrangerades avelskonferensen digitalt. I den stora Hamiltonsalen på SKKs kansli fanns bara ett fåtal personer från SKKs avdelning för avel och hälsa och ledamöter från SKK/AK samt en enstaka föreläsare. Runt om i landet satt deltagarna, alla 180 st, uppkopplade via sina datorer. De två dagarnas föreläsningar

– Inom hundaveln har det hänt mycket de senaste årtiondena, sa Anne Bucksch från SKKs avdelning för avel och hälsa.

varvades med gruppdiskussioner och så kallade polls (en typ av digitala snabbenkäter). För ett år sedan hade det varit svårt att få det att fungera men datorvanan har ökat betydligt och tekniken fungerade precis som den skulle.

– Inom hundaveln har det hänt mycket de senaste årtiondena, sa Anne Bucksch från SKKs avdelning för avel och hälsa. Det finns ett behov av att diskutera, reflektera och utbyta erfarenheter både kring vår historia, nuläget och hur vi ska arbeta framåt. Därför känns årets konferenstema både spännande och angeläget.

Ingrid Tapper

För att förstå hur hundaveln ser ut idag behöver vi kunna vår historia. Etolog Ingrid Tapper tog oss med på en tidsresa som tog sin början långt tillbaka i tiden. För cirka 15 000 år sedan blev hunden vårt första husdjur. Redan tidigt upptäckte vi att samarbete med hundar kunde gynna oss, till exempel vid den livsviktiga jakten, men våra fyrbenta vänner kom också att fungera som vakthundar, så småningom även som gårds- och vallhundar. I vår del av världen dominerade länge hundar av spetshundstyp.

I det gamla jordbruksamhället var hundar gårdvarar och bandhundar. De stod kopplade under dagarna och släpptes lösa på nätterna för att hålla oönskade inkräktare borta. Användningen av hundpälss var utbredd, skinnets ansågs starkt och tåligt. Det fanns också hundar som hölls för att de var små och söta, och de som var vad vi idag närmast skulle beskriva som assistanshundar. Hundar fanns i alla samhällsklasser.

På 1700-talet författade Carl von Linné sin ”Beskrifning av hunden”. Han nämner hundtyper såsom jakt- hundar, vinthundar och knähundar men också blodhund och engelsk dogg som nog snarast var samlingsnamn för grupper av hundar.

I slutet av 1800-talet görs stora vetenskapliga framsteg inom genetiken. Parallellt utvecklas nationalromantiska ideal. Runt om i Europa bildas kennelklubbar, SKK såg dagens ljus 1889, som tar sig an den grannliga uppgiften

Föreläsare Ingrid Tapper med sin hund Crazy, australian shepherd.

I den stora Hamiltonsalen på SKK arbetade en handfull personer under konferensen.

*För att förstå
hur hundaveln
ser ut idag
behöver vi
kunna vår
historia. Etolog
Ingrid Tapper
tog oss med på
en tidsresa som
tog sin början
långt tillbaka i
tiden.*

att förädla hundbestånden främst utifrån deras funktion. Uppdelningen i olika raser strukturerades men skotten var inte vattentäta dem emellan utan aveln bedrevs utifrån de behov som fanns. Den som till exempel ville ha bättre drivande hundar lånade avelsmaterial från lämpliga populationer, oavsett om de hade samma rasnamn eller inte. Under senare delen av 1900-talet stängdes många stamböcker vilket innebar att korsningar mellan olika populationer begränsades eller upphörde helt.

– Vi har hållit hundar i många tusen år, framför allt utifrån funktion, sa Ingrid. När vi pratar om hundar tänker vi ofta på våra moderna rashundar men 80 % av världens hundar är frilevande gatuhundar. Så såg det i huvudsak ut i Sverige också långt in på 1800-talet. Det som under slutet av århundradet kom att kategoriseras som olika raser var ofta lokala varianter och även om de kallades vid olika namn parades de med varandra.

Elisabeth Rhodin

Som ung flicka blev Elisabeth Rhodin, idag en av våra mest erfarna uppfödare, ledamot i SKK/AK och exteriördomare, in i hundsporten. Sin första kull långhåriga taxar födde hon upp redan 1962.

Den värld hon som hundsportare rörde sig i är väsensskild från dagens. Stamtavlor var handskrivna dokument och ville man hitta anfäder längre tillbaka i tiden fick man bedriva egen forskning. Äldre, erfarna uppfödare

AKs ledamot Elisabeth Rhodin tog oss med på en uppfödarresa över 60 år.

Mikaela Sandbacka, ledamot i SKK/AK och uppfödare av japansk spets.

fungerade som mentorer. Böcker och uppfödarkollegor bidrog till kunskap. Kommunikation skedde brevlades eller via telefon.

– Det var lite av ett detektivarbete att hitta information om tänkbara avelshundar, berättade Elisabeth. Mest visste man om hundar i ens geografiska närhet. Rykten blev ofta till sanningar, och det var svårt att få belägg för om det stämde. Därtill var ofta en mycket liten del av rasen hälsotestad eller meriterad på något vis. De enstaka utställningsstjärnor som fanns fick ofta mycket uppmärksamhet. Generellt var den exteriöra variationen inom raserna stor.

Under Elisabeths 60 aktiva hundår har utvecklingen gått framåt med stormsteg. Idag har vi en riklig flora av tävlingar, prov och hälsotester. SKK har ett omfattande regelverk och bedriver egenkontroll i form av kennelkonsulenter. Vi har fått avelsplaner i form av rasspecifika avelsstrategier. Utbildning är ett viktigt område och informationsflödet är rikligt. IT-utvecklingen innebar en smärre revolution – plötsligt fanns det lättillgänglig information om alla hundar som registreras i SKK.

De senaste årtiondena har hundsporten uppmärksammat exteriöra överdrifter som medför hälsostörningar och den risk stängda stamböcker medför i form av successivt ökande inavelsgrad. Veterinärvärden har blivit alltmer avancerad precis som de verktyg uppfödarna har möjlighet att använda i sitt praktiska arbete i form av progesterontester, ultraljud m m.

– Idag har uppfödare tillgång till otroligt mycket information och många har en närmast global kännedom om hundar inom rasen. Jag upplever att uppfödarkåren generellt är välutbildad och betydligt mer ansvarsfull mot valpköpare än för 60 år sedan.

– Även om det blivit svårare att vara uppfödare på grund av ökade krav från såväl organisationen som valpköparna finns det fortfarande utrymme för egna ideal och individuella mål. För mig är glädjen i mitt uppfödharantverk lika påtaglig som när jag började.

Mikaela Sandbacka

Mikaela Sandbacka, ledamot i SKK/AK och uppfödare av japansk spets, förde ämnet vidare under rubriken ”Hundavel idag, vilka utmaningar står vi inför?”

Mikaela började med att fundera över vad som karakteriserar en seriös hunduppfödare och ett seriöst avelsarbete. Förslagsvis kan det kokas ner till tre större byggstenar: Bakgrund, syfte och mål. Bakgrunden utgörs av den kunskap vi har, den vetgirighet som gör att vi hela tiden lär oss mer, den insikt vi får av erfarenhet, den delaktighet vårt samarbete med kollegor innebär och det ansvar vi vet att vi

har för att vår avel gynnar hundarnas väl. Syftet är enkelt: vi vill ha hundar i våra liv, hundar som berikar oss och som ser ut och betar sig som vi vill. Målet måste vara att de hundar vi föder upp kan leva långa, friska liv i välmåga, och att populationerna hålls livskraftiga och tillräckligt varierade för att säkerställa detta.

För även om framstegen inom hundaveln varit stora finns det även problemområden som vi behöver hantera. Det gäller till exempel den kontinuerligt ökande inaveln inom rashundspopulationerna. Historiskt har vi bedrivit släktskapsavel i olika utsträckning för att det bidragit till att göra raserna homogena, det har befast egenskaper och typ. Idag ser vi i vissa raser tecken på negativa effekter av den formen av avelsarbete, t ex i form av minskad fertilitet och sämre hälsa.

– I vårt avelsarbete är det viktigt att vi tänker långsiktigt och framåt och ser till hela rasen när vi gör en parningskombination, underströk Mikaela. Vi vill ju att också kommande generationer av uppfödare ska kunna bedriva avel på ett bra – och seriöst – sätt med hundar som är väl fungerande. Personligen tror jag att kunskap och utbildning är en bra väg för framgång.

Sofia Malm

Nå, men hur ser framtiden ut då? Sofia Malm, genetiskt sakkunnig på Svenska Kennelklubben, redogjorde för den utveckling som skett inom SKK under senare år. Vi har fått e-tjänster som Hunddata och Avelsdata, index för skattning av avelsvärden, metoder för beskrivning av mentaliteten hos våra hundar och DNA-tester. De senare ökar snabbt i antal. Idag erbjuds bland annat så kallade paket- eller multitester och ”risktester” för komplexa sjukdomar i ökande omfattning.

Sofia presenterade två inspelade intervjuer med forskarna Tomas Bergström och Erling Strandberg från Husdjursgenetiska institutionen vid Sveriges lantbruksuniversitet. Vad tror de om framtiden?

– DNA-tekniken är här för att stanna, sa Tomas. På senare år har den tekniska utvecklingen inom genetiskt forskningsarbete gjort stora framsteg. Idag kan vi analysera hundars arvs massa betydligt mer, snabbare och billigare. Förmodligen kommer det i framtiden att bli vanligare att genetiska tester används inte bara i avelsarbetet utan även inom veterinärmedicin, t ex för att underlätta diagnostik av en sjukdom. Jag tror också att de multitester vi ser idag, där man tittar på ett stort antal sjukdomsmutationer,

Sofia Malm genetiskt sakkunnig på SKKs avdelning för avel och hälsa.

Anna Fors Ward, ordförande i SKKs Kommité för hundars mentalitet.

Hänger mentaliteten och funktionen med i tidstrenden? Om det talade Anna Fors Ward. Anna är också exteriördomare, uppfödare, instruktör och BPH-beskrivare. Hon utgick bland annat från frågeställningen varför vissa raser bevarar sina rasegenskaper över tid bättre än andra.

kommer att ersättas av sekvensering av allt större bitar av arvsmassan. Avelsdjur kan komma att ha hela sitt genom sekvenserat.

Tomas menar att när det gäller avelsarbete kan man inte ta hänsyn till all information som DNA-tester kommer att kunna ge. Forskningen får allt bättre förståelse för de molekylära mekanismerna, samtidigt som det blir mer komplext ju mer vi lär oss.

– Det är viktigt att värna om den genetiska variationen, att sprida riskerna och använda sunt förnuft. Mitt råd är att avla brett och fokusera på de sjukdomar som är allvarliga.

Professor Erling Strandberg förklarade bland annat begreppet genomisk selektion. Det innebär att man med hjälp av DNA tar hänsyn till flera tusen markörer för en viss egenskap, markörer som man kunnat fastställa är kopplade till en viss egenskap med en komplex genetisk bakgrund. Metoden används sedan ett antal år inom avel med nötkreatur, men har ännu inte tillämpats på hundsidan.

– Fördelen är att det skulle vara möjligt att göra ett avelsurval redan när valpen är liten, förklarade Erling. Samtidigt vill jag understryka att man som uppfödare ska vara noga med vad som är viktigt inom den ras man ägnar sig åt, vad som är angeläget att påverka och förbättra. Vi får inte glömma att se till helheten. En del av den är den genetiska variationen och här skulle man kunna ha nytta av ett släktskapsindex eftersom det är av stor vikt att vi kan identifiera genetiskt värdefulla hundar.

– Jag tror att vi har en stor fördel i Sverige i och med att vi registrerar och öppet redovisar resultat från tester och screeningundersökningar. Det är ganska unikt och det ska vi vara stolta över.

Sofia redogjorde för projekt som är på gång inom SKK. Dödsfallregistrering har planerats länge och skulle kunna ge värdefull information om när och varför hundar avlider/avlivs. Nya hälsoprogram har tillkommit, t ex för hjärtsjukdomar och andning och ett pilotprojekt pågår om mentalindex. Släktskapsindex är efterfrågat av flera klubbar och har nyligen erbjudits bl a vår svenska hamiltonstövare i arbetet med att värna rasens genetiska variation och hälsa.

Sammanfattningsvis är budskapet att i det framtida avelsarbetet är det angeläget att sprida riskerna och bevara genetisk variation. Nya verktyg ersätter inte erfarenhet och sunt förnuft utan är ett hjälpmedel. Dessutom: prioritera och ha fokus på de viktigaste egenskaperna och i förekommande fall de sjukdomar som är allvarliga.

Anna Fors Ward

Hänger mentaliteten och funktionen med i tidstrenden? Om det talade Anna Fors Ward, ordförande i SKKs Kommité för hundars mentalitet. Anna är också exteriördomare, uppfödare, instruktör och BPH-beskrivare. Hon utgick bland annat från frågeställningen varför vissa raser bevarar sina rasegenskaper över tid bättre än andra. Som ett exempel pekade Anna på jämthunden, en av Sveriges nationalraser. Den är en utpräglad jakthund som inte lämpar sig som enbart sällskapshund. Den är mentalt stabil, har stor jaktlust och stort mod. Även om rasen än idag används till jakt, har livet förändrats för den. Från att förr ha stått i hundgård eller i löplina och enbart använts som arbetskamrat under jakten är den numera också en sällskapshund och familjemedlem som lever inomhus. Användningsområdet har vidgats och förutom älg jagar den även björn, lo, kronhjort och vildsvin.

– Jämthunden är i högsta grad en jakthund också idag, men nya tider leder omedvetet till att vi har andra krav och förväntningar på våra hundar än tidigare. Det gäller oavsett ras, sa Anna. Dagens uppfödare har färre hundar och kullar än gårdagens, och djurkunskapen i samhället är mindre. Informationsflödet är snabbt och stort. Den här förändrade strukturen ställer krav på utbildning och beslut som ligger i linje med tidstrenden.

Anna menade att det gäller att hitta en balans mellan att bevara, utveckla och förändra. Praktisk och teoretisk kunskap måste gå hand i hand för en gynnsam utveckling.

– Det är också viktigt att diskutera om den ras man ägnar sig åt används till sin ursprungliga funktion. Ska t ex vakt- och jaktegenskaper bevaras trots att rasen inte längre har de arbetsuppgifterna? Fundera på vilka egenskaper

Vi får inte glömma att se till helheten. En del av den är den genetiska variationen och här skulle man kunna ha nytta av ett släktskapsindex eftersom det är av stor vikt att vi kan identifiera genetiskt värdefulla hundar.

Britt-Marie Dornell, tidigare ledamot i SKKs Centralstyrelse i två decennier och ordförande i Avelskommittén under tio år.

som är viktiga såväl för funktion som i vardagen och vilka avelsmålen bör vara!

Britt-Marie Dornell

Britt-Marie Dornell, tidigare ledamot i SKKs Centralstyrelse i två decennier, ordförande i AK under tio år samt uppfödare, exteriör- och jaktprovsdomare och hedersmedlem i SKK, lät deltagarna ta ytterligare en titt i backspegeln – vad har vi lärt under åren som gått?

– När vi tittar tillbaka ska vi komma ihåg att de beslut som tagits har tillkommit utifrån den kunskap som fanns vid just den tiden, förklarade Britt-Marie.

Under alla de år som förlutit sedan rashundarnas tillblivelse har samhället förändrats. Medan forna dagars uppfödare hade en krass syn på sina hundar och gallrade hårt är dagens inställning många gånger att djur är likställda människor och liv ska räddas till varje pris.

– Med i tankarna måste vi ha att de tongivande uppfödare som fanns med i rasernas barndom verkade i en rasbildningsfas medan vi nu är i en fas där vi förvaltar en ras som ofta är homogen. Vi kan därför inte säga att det som var rätt en gång i tiden också gäller idag. Ingenting är statistiskt, utvecklingen är alltid i rörelse. Vi förvaltar ett arv från tidigare generationer uppfödare men vi tvingas ibland ändra en ras egenskaper eller exteriör t ex om den rådande lagstiftningen kräver det.

Britt-Marie berättade om hur tankarna kring hundavel har förändrats genom årtiondena. Medan avelsarbetet länge var fokuserat på att befästa likhet hos hundarna inom en population och inavel knappast ifrågasattes, fanns samtidigt länge möjligheten, t ex inom stövaraserna, att korsa in en närliggande ras om den kunde bidra med eftertraktade egenskaper.

Under 1980-talet inleddes en mer modern och kunskapsbaserad diskussion om avelsarbete i samarbete med genetiker. Inavel och överanvändning av hanhundar ifrågasattes och ett varningens finger höjdes för att den genetiska variationen höll på att gå förlorad i många raser. Forskningen intresserade sig allt mer för de ärftliga sjukdomar som fanns i populationerna.

– Det var smärtsamt för de som vikt sitt liv åt en hundras och stod inför att tvingas omvärdera gamla sanningar. Det är viktigt att inte skuldbelägga utan återigen understryka att det avelsarbete som bedrevs var det rätta utifrån den kunskap man hade då. Ingen skuld ska läggas på tidigare uppfödare.

Karin Brostam Berglund: ”Om vi anser att vår uppgift är att förvalta tidigare generationers uppfödares arbete så bör vi också räkna in aspekten ’bevara’ och fundera över vilket skede i rasens utveckling som det är vi i så fall ska bevara.”

SKK centralt har lagt alltmer resurser på att förse uppfödarna med stöd och verktyg. Avelskommittén bildades i slutet av 1980-talet och 2004 anställdes den första avelskonsulenten. Idag har SKK en hel avdelning för avel och hälsa som stöttar bland annat special- och rasklubbar i avelsfrågor. Under 2000-talets första år tillkom de rasspecifika avelsstrategierna, RAS, som utgör en plan för arbetet inom en ras.

– Den fokusering på utseende som präglat verksamheten inom många raser tror jag måste justeras. En rashund är så mycket mer och just det är vårt starkaste kort gentemot blandrasaveln. Prioriterar vi rastypisk mentalitet, sundhet och hälsa är min övertygelse att rashundsaveln vinner i längden.

– Jag tror att den största utmaningen är att få organisationen att gå i takt och dra åt samma håll. Nya kunskaper måste få ta plats och om vi inte själva internt hanterar den processen riskerar vi att andra intressegrupper, t ex myndigheter, gör det istället. Det tror jag inte kommer att gagna den rashundsavel som vi alla värnar om.

Karin Brostam Berglund

Om uppfödaren och omvärlden talade Karin Brostam Berglund, ledamot i SKKs Kommitté för samsyn och exteriör sundhet, exteriördomare och uppfödare sedan 1980-talet.

Karin inledde med en nulägesbeskrivning: coronapandemin har lett till en extrem efterfrågan på valpar. Blandraser med fantasifulla namn, importerade gatuhundar och smuggelhundar ökar i antal. I samband med rashundar nämns begrepp som ”extremavel” och ”sönderavlade” och SKK råkar i medialt blåsväder i TV-programmet Kalla Fakta.

Som SKK-uppfödare är vi noggranna med hälsoundersökningar, vi meriterar våra hundar, vi planerar vår avel för att kunna föda upp hundar som är i linje med vårt avelsmål. De mest lovande behåller vi för fortsatt avel, övriga säljs som sällskapshundar.

– Vi avlar mot hundar som ska vara framgångsrika i olika bedömningsformer: utställning, jakt, bruksprov med mera. Det leder till att vi förskjuter genomsnittet i en population mot det vi prioriterar och hundarna får mer och mer av egenskaperna, oavsett om det handlar om utseende eller funktion. Om vi anser att vår uppgift är att förvalta tidigare generationers uppfödares arbete så bör vi också räkna in aspekten ”bevara” och fundera över vilket skede i rasens utveckling som det är vi i så fall ska bevara.

Karin menar att de prioriteringar man gör och de mål man har som uppfödare inte alltid är i överensstämmelse med valpköparnas intressen. De vill ha en trevlig, mysig och frisk familjehund och struntar i hur många champions det finns i stamtavlan. Det kan rentav vara något negativt för valpköparen om dessa inte har tävlingsambitioner eftersom de kan få uppfattningen att det inte är en hund som passar dem.

– Vi måste hitta vägar att bemöta det ökande intresset för oregistrerade hundar. Jag tror att vi måste fokusera på rätt saker i aveln – hälsa, temperament och mentala egenskaper och vi ska vara ärliga och realistiska med våra avelsmål och beskriva våra valpars egenskaper som de kan förväntas bli – inte som en idealbild. Vi måste sluta göra våra rashundar till en räckta diagnoser och vi måste se över våra premieringssystem. Vi behöver också våga anpassa en del raser till kraven från vår omvärld.

Helena Skarp

Hur är då situationen för hundavel och uppfödning på andra håll i Europa? Vad händer i vår omvärld? Helena Skarp, chef för SKKs avdelning för avel och hälsa, tog med deltagarna på en resa bortom vår egen kennelklubbssfär.

Karin Brostam Berglund, ledamot i SKKs Kommitté för samsyn och exteriör sundhet, exteriördomare och uppfödare sedan 1980-talet.

I vårt moderna samhälle är hundavel i blickfånget i betydligt större utsträckning än tidigare. Utanför hundvärlden finns det en hel del grupper med synpunkter på avel och uppfödning. Förutom den breda allmänheten, hundägare eller inte, har såväl veterinärkår som djurskydds- och djurrättsorganisationer åsikter i ämnet. Vad dessa grupper tycker och de frågor de driver har påverkan på myndigheter och lagstiftare.

Det här inget unikt för Sverige. Helena tog upp konkreta exempel på hur hundaveln i fem europeiska länder uppmärksammats av myndigheterna under de senaste åren. Mest medial uppmärksamhet har det nederländska förbudet mot uppfödning av hundar med kort nos (mindre än en tredjedel av skallens längd) rönt. I Frankrike fanns bland annat ett lagförslag om steriliseringskrav för hundar med exteriöra överdrifter som dock inte antogs av nationalförsamlingen. I Tyskland ligger ett förslag till förändring av djurskyddsförordningen som bland annat innebär ett förbud mot att ställa ut hundar med exteriöra överdrifter – inget beslut är taget ännu. I vårt östra grannland Finland föreslår en statlig utredning övervakningskriterier för att gallra bort hundavel som orsakar djur lidande och ärftliga sjukdomar. Förslaget omfattar alla raser men stor tonvikt läggs på de brakycefala raserna. Inte heller här har ännu beslut fattats. Det sista exemplet kommer från väst där Dyrebskyttelsen Norge har lämnat in en stämningsansökan mot Norsk Kennelklub, två rasklubbar och sex uppfödare avseende ”olaglig hundavel”. Rättsprocessen inleds sannolikt i slutet av 2021.

I Sverige fick vi en ny djurskyddslag 2019 och nya föreskrifter 2020. Också i dessa finns regleringar för hundavel.

– Vi har ännu inte sett några tydliga effekter eller tillämpning av de nya dokumenten, sa Helena. Vi vet att myndigheterna är intresserade av frågor om avel, och representanter från SKK har i dagarna haft ett möte med Regeringskansliet. Sammanfattningsvis pågår det på många håll mycket aktivitet kring djurskydd och djurskyddslagstiftning. De senaste åren har forskningen kring hundhälsa intensifierats och intresset för hundvälfärd är stort.

Mikaela Sandbacka

Och avelsfunktionären då, som ju var konferensens målgrupp, var hamnar hen i arbetet med en långsiktig och sund hundavel?

Mikaela Sandbacka talade utifrån egen erfarenhet – hon sitter själv som avelsfunktionär i sin rasklubb. Hur klarar avelsfunktionären av uppdraget på bästa sätt och hur får man alla med på båten?

Mikaela slog fast att en avelsfunktionär måste ha ett helhetsgrepp över populationsstruktur, inavel, hälsa och mentala egenskaper. Funktionären fångar upp trender och guidar/ger råd till uppfödarna om hur avelsarbetet bör bedrivas för långsiktig hållbarhet. Det är inte alltid lätt ...

– Det gäller att kunna värdera den information man som avelsfunktionär använder sig av. Så har t ex vetenskapliga artiklar ofta hög trovärdighet medan sociala medier inte har det. Rykten och påståenden måste alltid beläggas. Gå till källan, be om veterinärintyg om det gäller exempelvis en sjukdom. Ryktesspridning kan orsaka mycket skada både för den uppfödare /hundägare som drabbas och för rasen i stort. Tänk också på att ni som avelsfunktionärer har ett förtroendeuppdrag; ni kan inte gärna säga/skriva saker som går emot det ni förmedlar i er roll som avelsfunktionärer.

Det är inte ovanligt att avelsfunktionärer möts av kritik, och det förekommer ibland också hat och trakasserier. Mikaelas råd är att inte låta ett fåtal styra agendan och att besvara kritik i neutral ton med fakta i ryggen. Det går kanske inte att få en hel grupp att vara ense i en sakfråga,

Helena Skarp, chef för SKKs avdelning för avel och hälsa.

Hur är då situationen för hundavel och uppfödning på andra håll i Europa? Vad händer i vår omvärld? Helena Skarp tog med deltagarna på en resa bortom vår egen kennelklubbssfär.

men det går att hålla en anständig ton i diskussionen. Ibland kan det vara bra att avsluta en upprörd diskussion, ta en paus och fundera på om det går att lägga fram frågeställningen/fakta på ett annat sätt.

– Vi arbetar ju för våra hundars väl och ve, det är vårt mål. Tillsammans i rasklubben och uppfödarkåren har vi alla förutsättningar att göra det jobbet på ett bra sätt!

Helena Skarp

Sista punkten på konferensens dagordning hade rubriken Att bedriva hundavel i framtiden – vår gemensamma utmaning. Helena Skarp sammanfattade de två dagarna och blickade framåt – vad händer nu?

– Ingrid Tapper inledde konferensen med att berätta om hur hundavel och hundsport bedrevs i Kennelklubbens barndom. Det hade varit intressant att veta hur pionjärerna skulle sett på dagens situation. I många raser har vi nog nått de mål de strävade efter – de olika raserna är etablerade och förhållandevis homogena. Det finns flera frågor att fundera kring. Är de strategier vi använt oss av desamma som vi ska använda i framtiden eller behöver vi anpassa oss till en ny tid? Hur gör vi våra rashundar attraktiva för framtiden? Bör vi framöver lägga större prioritet vid mentalitet och funktion? Hur ska vi se på våra rasers ursprungliga funktion, den de har nu och den de kanske får i framtiden? Är vår uppgift nu att bevara det vi uppnått? Eller kan det rentav vara så att vi har sprungit förbi målet och drivit aveln för långt?

– Hundavel är komplex! Vi måste klara att hålla koll på många bitar samtidigt. I aveln måste vi ta hänsyn till mentalitet/funktion, hälsa, genetisk variation, exteriör osv. Det finns motstridiga krafter – t ex genetisk variation vs selektion – och här måste vi tänka efter noga hur vi hanterar det bäst. Vi måste ha en överblick och en helhetssyn. Jag är säker på att vi tillsammans kan lösa de utmaningar vi har framför oss!